

En effektivare ordning för att bekämpa bidragsbrott

Administrativa sanktioner i socialförsäkringen

Delredovisning av S 2024:C

Äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje
Utredare och justitierådet Mikael Westberg

Vårda och värna välfärden

15–20 miljarder kronor från staten varje år i felaktiga utbetalningar

Motverka felaktiga utbetalningar och den brottslighet som riktas mot välfärdssystemen

Urval av åtgärder för att skydda socialförsäkringen från angrepp och felaktiga utbetalningar

Resurstillskott

Flera uppdrag till myndigheter i syfte att minska felaktiga utbetalningar och motverka bidragsbrott

Vissa uppgifter om frånvaro lämnas från 1 januari 2025 av arbetsgivare i arbetsgivardeklarationen

Pensionsmyndigheten ingår i det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet

Ökat informationsflöde mellan myndigheter och förslag om ökad uppgiftsinhämtning inom socialförsäkringen

Betalningssäkring i socialförsäkringen, träder i kraft 1 mars 2025

En ny dataskyddsreglering för Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten från 15 februari 2024

Utbetalningsmyndigheten, verksamheten startade 1 januari 2024

Indragna socialförsäkringsförmåner för den som undanhåller sig häktning eller verkställighet av straff

Pensionsmyndigheten ska stärka kontrollerna av äldreförsörjningsstöd, garantipension och bostadstillägg

Remiss av ett förslag från Försäkringskassan om att kontrollera belastningsregistret och misstankeregistret inför anställning på Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten

Flera utredningar har tillsatts

Utredningen och det fortsatta arbetet

Uppdrag att lämna förslag på hur ett system med administrativa sanktioner och bidragsspärr kan utformas för att vara kostnadseffektivt och rättssäkert.

Ytterligare delredovisning från utredningen i november 2025 och slutredovisning i mars 2026.

1 november 2025

Administrativa sanktioner inom det
arbetsmarknadspolitiska
området inkl. arbetslöshetskassorna.

2 mars 2026

Administrativa sanktioner för övriga områden inom välfärdssystemen
En särskild avgränsad verksamhet för utredning av bidragsbrott vid
Försäkringskassan och brottsbekämpande befogenheter för myndigheten

En effektivare ordning för att bekämpa bidragsbrott

Administrativa sanktioner i socialförsäkringen

Delredovisning av S 2024:C

Äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje
Utredare och justitierådet Mikael Westberg

Bakgrund – socialförsäkringen

Totala utbetalningar om cirka 670 miljarder kronor

Felaktiga utbetalningar om cirka 10 miljarder kronor (cirka 70 procent av de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen)

90 procent beror på
oriktiga uppgifter från enskilda

Cirka 70 000 beslut om återkrav/år

Totalt cirka 1 000 domar,
strafförelägganden eller beslut om
åtalsunderlåtelse/år

Syfte

Minska de felaktiga utbetalningarna

Effektivisera arbetet mot felaktiga utbetalningar genom sanktionsväxling

Skärpa synen på enskildas skyldighet att lämna korrekta uppgifter

Det behövs ändrade beteenden för att minska de felaktiga utbetalningarna

Förslagen ska vara både rättssäkra och kostnadseffektiva

Sanktionsavgift

Den som genom att lämna oriktiga uppgifter eller inte anmäla ändrade förhållanden orsakar felaktiga utbetalningar ska påföras en sanktionsavgift

Strikt ansvar – även slarv kommer att leda till sanktionsavgift

Sanktionsavgiften är 25 procent av det felaktigt utbetalda beloppet
- minst 2 300 kr och högst 73 500 kr

Möjlighet till hel eller delvis nedsättning
- bl.a. med hänsyn till ålder, hälsa eller liknande förhållanden och om avgiften blir oproportionerlig

Bidragsspärr

Vid upprepade och avsiktliga eller grovt vårdslösa fel ska Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten kunde stänga av en enskild från en viss förmån

Minst 3 månader och max 3 år

Inte tillåtet med avstängning om barn drabbas oskäligt eller om en enskild inte får det stöd i den dagliga livsföringen som behövs (t.ex. assistansersättning)

Möjlighet till omprövning vid nya omständigheter

Effekter

Föreslås träda i kraft den 1 juli 2026

Minskade felaktiga utbetalningar

Fler får sanktion vid lämnande av oriktiga uppgifter

Cirka 60 000 beslut om sanktionsavgifter och cirka 6 000 beslut om avstängning

Arbetet mot bidragsbrott effektiviseras

Minskad börda för polis, åklagare och allmänna domstolar

En effektivare ordning för att bekämpa bidragsbrott

Administrativa sanktioner i socialförsäkringen

Delredovisning av S 2024:C

Äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje
Utredare och justitierådet Mikael Westberg

